

PASAULES LIELĀKĀ MĀCĪBU STUNDA

Stundas nosaukums: RAIŅA SAULES GADI (PAR GODU RAIŅA 150 GADU JUBILEJAI)			
Stundas mērķis: 1. Gūt jaunas zināšanas un atkārtot esošās par Raiņa un viņa darbiem lielā dzejnieka 150. jubilejas laikā. 2. Akcentēt bērībā gūtos iespaidus uz Raiņa dzīvi un daiļradi. 3. Ieinteresēt lasīt Raiņa darbus, apmeklēt muzejus un piemiņas vietas. 4. Minēt Raiņa un Aspazijas vārda saistību ar UNESCO. 5. Saskatīt literatūras saistību ar citām mākslām (tēlotājas mākslu, mūziku, kino, teātri).		Stundas uzdevumi / sasniedzamie rezultāti: 1. Izteismīgi runāt Raiņa dzeju. / Skolēns ir iemācījies Raiņa dzejoli un prot uzstāties. 2. Klausīties tekstu (Raiņa epu „Saules gadi”) un atbildēt uz jautājumiem. / Skolēns uzzina interesantas Raiņa bērības atmiņas, sarakstītas dzejā, prot atbildēt uz jautājumiem īsi un konkrēti. 3. Lasīt, klausīties un atstāstīt tekstu (Raiņa biogrāfijas dati). / Skolēns uzzina Raiņa biogrāfijas būtiskākos faktus un prot atstāstīt galveno. 4. Zināt populārākās Raiņa dzejas rindas. / Skolēns ir atcerējies gan bērības gados mācīto, gan iegaumējies, ka tik bieži dzirdētu dziesmu vārdu autors ir Rainis. 5. Atrisināt krustvārdu mīklu. / Skolēns prot atspoguļot zināšanas neparastākā veidā. 6. Ieklausīties Raiņa dzejā, kas sacerēta pusaudža gados. / Skolēns gūst gandarījumu par piedalīšanos radošo darbu konkursā, kur temats, izrādīsies, bijis tāds pats kā Raiņa pirmajam dzejolim .	
Mērķauditorija: 6.-9.kl. (10- 14 g.v.)	Mācību priekšmets: Literatūra	Saistība ar Ilgtspējīgas attīstības mērķiem: Ilgtspējība; kvalitatīva izglītība (nr.4)	Saistība ar UNESCO pasaules mantojumu [skat. http://unesco.lv/latvijasdargumi] 1. Raiņa un Aspazijas 150. gadadiena iekļauta UNESCO svinamo dienu kalendārā 2014.-2015.gadā. 2. Raiņa un Aspazijas savstarpējā sarakste (1894-1929) ir iekļauta UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālajā reģistrā.
STUNDAS GAITA			
Ilgums 2,5min	<u>levaddaļa.</u> <i>Animācijas filmas „Zelta Sietiņš” vai filmas fragmenta skatīšanās emocionālas noskaņas radīšanai.</i>		Nepieciešamie resursi: CD Izstāde: Raiņa grāmatas, attēli u.c. Attēli Power Point (Pielik. Nr 1) no personīgās fotokolekcijas: 1.att.-Virsraksts 2.att.-Ģimene
2,5min	1.uzdevums. <i>1 skolēns no katras grupas runā Raiņa dzejoli (iepriekš sagatavots izteismīgās runas konkursam) un izlozē savas grupas kārtas numuru.</i> Skolotājs: „ Ar šo Raiņa dzeju mēs sākam literatūras stundu „Saules gadi ” konkursa veidā starp 2 grupām. Jūs tūlīt dzirdēsiet fragmentus no Raiņa bērības atmiņu tēlojuma „Saules gadi”: „Bērna gadi- saules gadi. Cik man nākas savā gaitā/ Atcerēties bērnu dienu, Tik es redzu gara acīm /Zelta sauli atmirgojam.” Kas dara bērību saulainu? Tie ir mīļi, tuvi cilvēki, interesanti notikumi, konkrētas dzīves vietas. Bērība ir tas laiks, kas atstāj dziļu iespaidu uz cilvēku. Lai tuvāk iepazītu Raiņa dzīvi un izprastu viņa daiļradi, dosimies ceļojumā pa dzejnieka „saules gadu” zemi! Lūk, ģimenes foto!		

12min

„Tēvs ir Krišjāns, māte Dārta,/Abi divi slavas pilnās zemgaļcilts.

Miņas iet , ka mātes senči/Lietuviešu bajārdzimta.

Manī plūst latvju asins,/Maisītas ar lietuviešu.

Man vēl bija divi brāļi,/Vēl pirms manis atnākuši,

Bet tie atkal aizgājuši,/Nesagaidīdami manis.

Pēc tam nāca, vēl pirms manis,/Mana māsa Elīziņa.”

Fotogrāfijā nav vecākās māsas Līziņas, bet ir jaunākā- Doriņa.

Bērniņas epus „Sauls gadi” ir sarakstīti dzejā, bet, ja uzmanīgi klausās, ir viegli uztverams.

Rainis dzimis Latgalē (senāk Sēlijā) Dunavas pagasta Varoslavānu mājās, konkrētāk, pirtiņā (bērni senāk laukos dzima pirtīs), pirts vietā tagad ir piemiņas akmens ar uzrakstu „Te dzimis Rainis”, kam blakus joprojām zaļo tēva un mātes stādīts ozols un liepa.

2.uzdevums.

Pēc fragmentu noklausīšanās būs jāatbild I grupai uz nepāra, II grupai- uz pāra skaitļu jautājumiem:
(skolotāja izteiksmīgi runā tekstu, vēlams zināt no galvas; skolēni klausās un atbild uz jautājumiem)

1. fragm.„Esot dzimis dienas vidū,-/Kad es brēcot neaprimis,

Mani ienesuši saulē,/Tad es stājies- saules glāstu.”

Kurā diennakts daļā Rainis dzimis? (Dienas vidū.)

2. „Vēl nav doti droši dati,/Kurā tad tu gadā dzimis?

Taisni tūkstoš astoņsimti/Seši desmit piektā gadā-

Tā to skaidri apliecina /Mācītāja krustāzīmē.”

Kurā gadā dzimis? (1865.)

3. „Šaubas ceļas dzimumdienas laikā/..Jaunais kalendārs nes jukas:

Septembra vai divpadsmitā/Jeb vai vienpadsmitā dienā?

Agrāk lieta bija skaidra:/Trīsdesmitā augustdienā,

Tad, kad svinēj kurzemnieki/Savus brīvlaišanas svētkus.

Tad es slavējos par pirmo,/Kas ir dzimis brīves dienā,

Kam ir jāpauž brīves slava,/Kam ir jācīnās par brīvi.”

Kurā datumā un mēnesī dzimis pēc tā laika kalendāra? (30.augustā.)

4. „Kristīts divnedēļu vecumā.

Daudz vēl minēts krustāzīmē:/Dati, zīmogs, mācītājs,

Krusta tēvi, krusta mātes,-/Noklusēts viens notikums.

Mācītājs ar slapju pirkstu/ Manai galvai nācis tuvu,

Tad nu es-/Mācītāja pirkstā kodis!

Māte teica:„Pirmo zobu/Svētā vietā izmēģina.”

Saule teica:„Sauls bērns- /Tā kā saulīte ar zobiem.””

Kāds notikums nav minēts kristību dokumentā? (Tas, ka iekodis mācītāja pirkstos.)

5. „Iznirst pirmā bērna miņa:/ Bērns pie žoga, aukles rokās,

Apkārt saule.-Kur tā vieta?-/Tēva muiža Tadenava.”

Kas bija pirmā atmiņa? (Saule.)

6. Vēl kāda atmiņa aprakstīta dzejolī,„Gaiļu kauja”.

„Dienas vidū, tukšā sētā /Vistas vien tik smiltīs pērās;

Varens gailis /Vistu baru pārlūkoja.

3.att.-Dunavas pagasta Varoslavānu mājas

4.att.Varoslavānu pirtiņas vietā piemiņas akmens

Teksts lasīšanai (Pielik.Nr 2)

5.att.-Saule Varoslavānos

6.att.-Prombraucot no Varoslavāniem

7.att.-Tadenava

8.att.-Tadenava

9.att.-Saule Tadenavā

10.att.-Tadenavas pagalmā-Raiņa piemiņai

11.att.-Tadenavas pagalmā-gailis ar vistām

Gailis šķībi noskatījās, /Kā es sētā rotaļājos.
Nedrošas vēl bija kājas,/ Bet jau pats es pratu staigāt.
Kuplis zariņš bij man rokā,/ Vīcinādams tuntuļoju,
Skalī dziedot savu prieku./ Pēkšņi virsū brūk man gailis-
Ko es taisot tādu troksni? /Ko es baidot viņa vistas?
Cik spēj sargāt mazais zariņš?/Cik spēj krekliņš mugurā?
Zelta mati izplūkāti./Vaigi,galva saplosīti,
Nezin kas vēl būtu bijis,/Te, par laimi, atskrej māsa.
Aizdzen nikno uzbrucēju,/Aiznes zēnu, mazgā, pārsien:
„Labi, ka vēl acs nav ķerta,/Tad tev būtu jābūt aklam.”
Tā bij mana pirmā kauja,/To es tiku pazaudējis.
Ir vēl tagad vaigā rēta. /Beigās uzvara bij mana:
Gaili zupā izvārīja,/Bet es netiku to ēdis.”

Kāda zīme palika kā liecība pēc cīņas ar gaili?(Rēta vaigā.)

7. „Kāda bija Tadenava?/Manas acis neaptvēra,
Pēcāk es to neredzēju,/Un vai redzēšu vairs tagad?
Citi ļaudis man to saka:/Zaļi dārzi, vecas liepas,
Zaļi iegrimusi māja,/Tā kā visas latvju muižas.
Visa sirds uz tevi laužas,/Bet es neiešu, es zinu:
Tagad savu saules pērkli /Asarām es pieraudātu.”
Kādā citā vārdā (metaforā) nosaukta Tadenava? (Saules pērkli.)

8. „Saules prieka perēklītī /Nesēdēt man visu mūžu.
Tēvs ir muižu nomā guvis, /Lielāku par Tadenavu.
Randene- tā raksti saka.”

Kā sauca nākamo dzīvesvietu? (Randene.)

9. „Gulošu to mājās iaved. /Mostas mazais : sveša sēta.
Skrēja pirmā ekskursijā /Atrast jaunas saules zemes.
Paskat, zemē nokrituši /Baltais mākons, zilā debess!
Tas nav debess,-tā ir upe, /Daudz, daudz ūdens: Daugaviņa!
Paskat, bet nu Daugaviņā /Gabals saules iekšā kritis! /Kā viņš lēkā!”
Ko mazais zēns redzēja pirmoreiz? (Daugavu.)

10. „Māte klusi norunāja,/Saules vaigā vērdomās:
„Saule, Laima , Daugaviņa /Mana bērna aukles bija:
Laima, jautri gražodama,/Allaž met no rokām bērnu.
Daugavmāte pacēlusi /Auklēj visus bērna gadus,
Vēl līdz Rīgai nāca viņa,/Tālāk nespēj Daugaviņa.

Saule vien vēl tālāk spēja,/Kad bij jāiet svešas zemes,-
Kad nekur vairs nebūs drauga,/Tad tu viena būsi, saule!”
Kas bija bērna trīs aukles, ko piemin māte?(Saule, Laima, Daugaviņa.)
Zēnam patikusī zemūdens pasaule, bet sevišķi pārsteiguši plūdi Daugavā.

11. „Ūdens kāpj pār zariem pāri,/ Puisīts iekšā, ūdens pakaļ.
„Māmiņ, māmiņ, Daugaviņa /Ciemā pie mums atnākusi!”
„Dievu lūdz, lai plūdi plaktu!”

12.att.-Tadenava

13.att. -Randenē piemiņas akmens

14.att.-Randenē

15.att.-Randenē

16.att.-Daugava pie Randenes

17.att.-Daugava

18.att.-Daugava

19.att.-Daugava

20.att.-Daugava

<p>12 min</p>	<p>Nokūsis no lielas lūgsmes,/Puisīts iekrīt miega rokās. Saul' un Daugav' saskatījās,/Rītu nokrīt ūdensplūdi. Saule skatās zēnam sejā:/Saule saka: „Puteklīts no saules biris,/Saules bērniņš- tas tu esi, Saule visam dzīvam māte,/Sevī paša sauli meklē!””</p> <p>Tagad visi kopīgi pateiksim šos vārdus un paturēsim tos savās sirsniņās: „Sevī pašā sauli meklē!” Šis attēlā redzamais vides mākslas darbs (pret sauli augšup vērstās cilvēku rokas) ir Berķenelē, Raiņa nākamajā dzīves vietā, kur tagad iekārtots muzejs. Tas ir netālu no Daugavpils, bet, braucot pāri Likteņupei, atcerējos Raiņa patriotiskās dzejas rindas: „Daugav' abas malas mūžam nesadalās...” Daugavas labajā krastā Rainis dzīvojis Vasiļovu muižā (nav saglabājusies) un Jasmuižā, kur tagad muzejs. Braucot mājās no dzejnieka Saules gadu zemes uz Rīgu un aiz loga vērojot tādu skatu (tumši mākoņi, pērkons, lietus un saule), nāca prātā „Saule, Pērkons, Daugava”(M. Brauna dziesma ar Raiņa vārdiem no poēmas „Daugava”) un , protams, rindas no „Saules gadiem”: „Pirmā atmiņa man saule,/Arī pēdējā būs saule, Visu dzīvi mani tura/ Taisnu saules stiprā roka.”</p> <p>3.uzdevums. Skolēnam(vislabākajam lasītājam) jālasa teksts, skolēnam (vislabākajam stāstītājam) jāatstāsta savas komandas pārstāvim (otram labākajam stāstītājam), kurš tekstu nebūs dzirdējis, jo uz īsu brīdi būs izgājis no telpas. Šī ir arī tāda kā veiksmes spēle, jo teksts ir veidots ar tā saucamajiem „atslēgas vārdiem”(10). <i>Teksts I grupai:</i> Rainis dzimis un bērnību pavadījis Latgalē. Arī pseidonīmu „Rainis” viņš aizguvis no Latgales. Raiņa īstais vārds ir Jānis, uzvārds- Pliekšāns. Rainis dzimis pirms 150 gadiem 11.septembrī . Mācījies Daugavpilī Grīvas vācu skolā , tad Rīgā ģimnāzijā , tad Pēterburgā studējis tieslietas. Savā profesijā par juristu strādājis īsu brīdi, jo labāk patīcis rakstīt. Viņš bijis avīzes „Dienas Lapa” redaktors un darbojies kustībā „Jaunā strāva”. Avīzē „Dienas Lapa” bija raksti, ka jācīnās par brīvību. Par to Rainis ielika cietumā, tad izsūtīja trimdā uz Krieviju. Tur viņš sarakstīja pirmo dzejoļu krājumu „Tālas noskaņas zilā vakarā”. <i>Teksts II grupai:</i> Nākamā trimdas zeme bija Šveice. Tur ar sievu- dzejnieci Aspaziju- dzīvoja apmēram 15 gadus. Kastaņolā pie Lugano ezera viņš sarakstīja daudz ievērojamu darbu, arī lugu „Zelta zirgs”. Rainis ar Aspaziju atgriezās Latvijā, kad bija nodibināta valsts. Viņi tika mīļi sagaidīti. Dzīvoja Rīgā dažādās vietās. Pēdējā mājvieta- Baznīcas ielā, kur muzejs tiek atjaunots. Dzīvoja vasarnīcā Jūrmalā , tur arī ir muzejs. Patika pastaigāties gar jūru un pasēdēt krastmalā pie savām iemīļotajām priedēm. Miris Jūrmalā 12.septembrī- nākamajā dienā pēc savas 64. dzimšanas dienas. Raiņa kapa piemineklis ir vārdi: „Un spēcīgs celšos es pret sauli augšā. ” Piemineklis Esplanādē tika atklāts Raiņa 100 gadu jubilejā, tad arī aizsākās Dzejas dienas.</p>	<p>21.att.-Berķeneles dārzā 22.att.-Berķenele 23.att.-Daugava Daugavpilī 24.att.-Jasmuiža 25.att.-Mājupceļā</p> <p><u>Teksts lasīšanai (Pielik.Nr 3)</u> Attēli (PowerPoint)no interneta:</p> <p>26.att.-Rainis 15g.v.(1880.g.) 27.att.-Rainis jaunībā(28 g.v.) 28.att.-Piemīņas akmens Rainim un Aspazijai Krievijā 29.att.Piemīņas akmens Rainim Šveicē 30.att.-Kastaņola pie Lugano ezera 31.att.-Atgriežoties Rīgā 32.att.-Rīgā dzīvoklī 33.att.-Rīgā, māja Baznīcas ielā 34.att.-Vasarnīca Majoros 35.att.-Priedes Mellužos Raiņa laikā 36.att.-Kopā ar Aspaziju 1929.g.septembrī 37.att.-Raiņa kapos 38. att.-Esplanādē</p>
---------------	---	---

<p>2min</p>	<p style="text-align: center;"><i>Skolotājas stāstījums (bez uzdevuma):</i></p> <p>Par godu Raiņa 150 gadu jubilejai Rīgā starp Raiņa un Aspazijas bulvāri, abpus kanālam, bija vides mākslas objekti- abu dzejnieku mīlas vēstules. Kādā vēstulē Rainis Aspazijai rakstījis: „Mana gaišā Saules meita! Pie Tevis nāku ar savu tumsu...” Aspazija- Rainim: „Es Tevi mīlēšu, kamēr Tu mani mīlēsi. Es Tevi mīlēšu arī tad, kad Tu mani vairs nemīlēsi.”</p> <p>Abu dzejnieku un dzīvesdraugu sarakste ir iekļauta UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas Nacionālajā reģistrā, bet viņu 150. dzimšanas diena iekļauta šā gada UNESCO svinamo dienu kalendārā. Tas ir liels gods Latvijai. Aspazija un Rainis ir Eiropas un pat pasaules mēroga personības.</p> <p>Abu dižgaru 150.jubilejas laikā ir izdota piemiņas monēta, uz kuras ir šādas Raiņa mīlas dzejas rindas, veltītas Aspazijai:</p> <p>„Šī dzīve bij’ tukša, /Tu saturu lēji, Šī dzīve bij’ kaila,/Tu puķes sēji.”</p> <p>Un šī dzejoļa turpinājums tālāk skan šādi:</p> <p>„Šī dzīve bija auksta,/Tu dvašu dvesi, Šī dzīve bij’ tumša,/Tu sauli nesi.”</p> <p>Rainis ir lielākais dzejnieks latviešu literatūrā. Es teiktu-Saules dzejnieks.</p> <p>Jūs esat lasījuši arī Raiņa aforismus, viens no tiem skan šādi:</p> <p>„Saule silda mēnesi. Bet mēness nesilda sauli. Esiet kā saule!”</p> <p>Jūs esat lasījuši lugu „Zelta zirgs” un zināt, ka Stikla kalnā tiek tas, kurš tik skaidrs, mīlīgs un stiprs ir kā saule, Saulcerīti atbrīvo tas, „kurš spēj atdot sevi visu, savu dzīvi, savu gribu”, kurš spēj pilnveidoties. Raiņa vārdiem runājot, tas „pastāvēs, kas pārvērtīsies”.</p> <p>Arī kādā citā lugā („Uguns un nakts”), kas patlaban ir iestudēta Nacionālajā teātrī, izskan aicinājums: „Mainies uz augšu! Mainies uz skaidrību!”</p> <p>Lūk, kur slēpjas Raiņa lielums! Šais gudrajās, dziļajās domās: mainīties uz labo, mīlēt, piedot, darboties ne tikai savā, bet citu - visas tautas, visas cilvēces - labā!</p> <p>Rainis aktīvi piedalījies sabiedriskajā dzīvē: bijis deputāts, Izglītības ministrs, Dailes un Nacionālā teātra direktors. Apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni.</p> <p>Viņš vēlējies būt Valsts prezidents, saņemt Nobela prēmiju literatūrā, dzīvot vēl 300 gadus.</p> <p>Viņa lugas tiek iestudētas, grāmatas izdotas.</p> <p>Lūk, „Puķu lodziņš”- viena no šā gada „Bērnu žūrijas” grāmatām.</p> <p>Rainis dzīvo - Raiņa darbos izteiktās atziņas māca, iedvesmo!</p> <p><u>4.uzdevums.</u> <i>(Skolēni iepriekš ir sacerējuši savu dzejoli par putna spalviņu, noformējuši un iesnieguši izvērtēšanai, vēlāk darbi tiks izlikti izstādē.)</i></p> <p>Jūs šā gada Dzejas dienās tikāt aicināti sacerēt dzejoli, iedvesmu gūstot, skatīdamies uz šo putna spalviņu, tāpēc ka pirmais Raiņa dzejolis latviešu valodā ir „Spalviņu sīko”, sarakstīts 1880.gadā, tātad 15 gadu vecumā. Toreiz neviens nezina, ka viņš būs tik slavens dzejnieks.</p> <p>Arī jūs šodien nezina, par ko katrs kļūsi. Jūsu katra radošajā darbā ir kāda interesanta rinda vai doma, bet pēc žūrijas vērtējuma šoreiz labākie ir,, jaunrades darbi.</p> <p>Bet tagad ieklausīsimies, kā skan Raiņa pirmais dzejolis!</p> <p><u>„Spalviņu sīko,/Kur tu tā skieni?/Kur tu tā lieni /Krūmiņu starpā? Vai tevi vējiņš/Putniņam plūca,/Kad viņš tā dūca/Dusmīgi vakar?</u></p>	<p>39.att.-Raiņa vēstules</p> <p>40.att.-Aspazijas vēstules</p> <p>41.att.-Jubilejas monēta</p> <p>42.att.-Saule virs Raiņa pieminekļa</p> <p>Rainis.„Zelta zirgs”</p> <p>Ņainis.„Uguns un nakts”</p> <p>43.att.-Citāts-vēlējums</p> <p>Putna spalviņa Raiņa foto 15 g.v.</p> <p>Skolēnu radošie darbi</p> <p><u>Raiņa 1.dzejolis(Pielik.Nr 4)</u></p>
-------------	--	--

5min

Vai ir cits putniņš/Stvajā kaujā/Saķēris sauja/Asajiem nagiem?
Vai līdz kriti/Spalviņām birstot,/Putniņam mirstot /Nebaltā dienā?”
(No Raiņa pirmā līdz vienam no viņa pēdējiem dzejoļiem „Ko zaļai jaunībai lai saka sirmais?” ir daudz citu darbu, pārsvarā dzeja un lugas. Ir darbi, kas, laikiem ejot un mainoties, zaudējuši savu nozīmību, bet ir tādi, kas dzīvo un dzīvos ilgi, jo runā par mūžīgām vērtībām.)
Kā jūs pārzināt populārāko Raiņa dzeju? Kā protat šodien dzirdēto pielietot, risinot krustvārdu mīklu? To tūlīt pierādīsiet, pildot 5.un 6. uzdevumu pa pāriem.

Skolēni nākamās divas uzdevumus (5.uzd.un 6.uzd.) pilda vienlaicīgi, veicot darbu pa pāriem grupas ietvaros.

5.uzdevums (pāru darbs grupas ietvaros).

Atrast Raiņa dzejas rindai atbilstošu turpinājumu (skat. izdales materiālu Nr 1)
(Pēc tam daži skolēni skaļi lasa rindas un skolotājs, ja nepieciešams, labo nepareizās atbildes.)

I (bērnu dzeja)

Manu lellīti sauc par Lolīti,	Viņas actiņas zilas, spīdošas.
Kaķenītei bērni bija,	Nu jūs, suņi, sargaties!
Es to mīklu minu,	Zelta kamolīti zinu!
Tu mīļā, mīļā māmiņa,	Es mīlu tevi kā nevienu!

II (bērnu dzeja)

Šodien, mīļie radiņi,	Man ir četri gadiņi
Raudzīsim, kā to lai darām,	Kā visus desmit saskaitīt varam!
Nu nākat, bērniņi, izstāstat,	Ko divpadsmit mēnešus darīsat!
Kas visu izteic bez mēles?	Man saka- tā grāmata.

III (bērnu dzeja-komponēta, arī anim.f.atveidota)

Zelta sietiņš, sudraba stīgas,	Dimanta sēkliņas sijājamas.
Mākonītei balti svārkī ,	Zeltītām kroķītēm.
Kas manim kaitēja putniņam būt,	Uz zaļa zara mūžiņu vadīt.
Zeltītas vasaras ir visas dieniņas,	Kad priekiem veltītas.

IV (patriotiskā dzeja- komponēta)

Daugav' abas malas	Mūžam nesadalās.
Saule latvi sēdināja	Baltas jūras maliņā.
Vējš augstākās priedes nolauza,	Kas kāpās pie jūrmalas stāvēja.
Dies saulīte atkal trīskrāsaina:	Drīz zila, drīz zaļa, drīz sarkana.

6.uzdevums (pāru darbs grupas ietvaros).

Atrisināt krustvārdu mīklu (skat. izdales materiālu Nr 2), atdot vērtēšanā žūrijai.

Krustvārdu mīklas jautājumi

- 1.Dzīvesvieta, kur Rainis bērnība pirmoreiz ieraudzījis Daugavu.
- 2.Latvijas novads, kur Rainis pavadījis savu bērnību.
- 3.Raiņa vārds.
- 4.Vieta, kur Rainis dzīvojis agrā bērnībā un kuru viņš sauc par saules perēklīti.
- 5.Raiņa dzimtais uzvārds.
- 6.Dabas objekts - spilgts tēls Raiņa literārajos darbos.

Izdales materiāls-dzejas rindas (Pielik.Nr 5)

Izdales materiāls-krustv.m.(Pielik.Nr 6)

<p>1,5min</p>	<p><u>Krustvārdu mīklas atminējums</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. R a n d e n e 2. L a t g a l e 3. J ā n i s 4. T a d e n a v a 5. P l i e k š ā n s 6. S a u l e <p><u>Nobeiguma daļa .</u> Šodien jūs daudz jauna apgūvāt (iepazīnāt Raiņa „Saules gadus” un uzzinājāt dažādus interesantus viņa dzīves faktus), atkārtojāt senāk mācīto, parādījāt savas zināšanas un prasmes literatūrā, čakli strādājot. Lūdzu, uzrakstiet uz lapiņām, kas jums stundā patika vislabāk, un novērtējiet savu darbu! Žūrija, lūdzu, novērtējiet grupu darbu! <i>(Skolēni uz lapiņām uzraksta:1) Kas patika stundā vislabāk? 2)Pašvērtējums par darbu.)</i> <i>(Žūrija aizpilda kopvērtējuma tabulu.)</i></p>	<p>Darba lapiņas <u>Vērtējumu tabula (Pielik.Nr7)</u></p>
<p>2,5 min</p>	<p><i>Animācijas filmas „Mākonītis un Mākonīte” skatīšanās.</i> Paturēsim saulīti sirdīs arī mākoņainās rudens dienās! Paldies !</p>	<p>CD <u>P.S. Māc.stunda fotogrāfijās (Pielik. Nr 8)</u> <i>(P.S. Darbam pievienoti 8 pielikumi.)</i></p>

STUNDA NOTIKA

<p>Datums: 1.X</p>	<p>Skola: Rīgas Valda Avotiņa pamatskola-attīstības centrs</p>	<p>Kurās klasēs novadīta? 9.klase</p> <p><i>Šāda stunda pēc tam tika novadīta arī citās klasēs: 8.kl. 7.kl. 6.kl. 1.-5.kl. literāra pasākuma veidā ar nelielām izmaiņām (bez 5.,6.uzd., ar Raiņa dzeju par rudenī un ar izteiksmīgās runas konkursa uzvarētāju uzstāšanos)</i></p>	<p>Kopējais dalībnieku skaits: 16 skolēni un 4 skolotāji ,kopā 20 dalībnieki</p> <p><i>29 skolēni un 4 skolotāji 29 skolēni un 4 skolotāji 28 skolēni un 4 skolotāji 110 skolēni un 10 skolotāji (kopējais dalībnieku skaits: 238)</i></p>
<p>Autore: Antra Dundure e-pasts: antradundure@inbox.lv tālr.28204802</p>	<p>Sadarbības institūcija:Rīgas Valda Avotiņa pamatskolas- attīstības centra bibliotēka (grāmatas), RIIMC bibliotēka (CD), Rakstnieku muzeju biedrība PILS (ciklā „Rainis un Aspazija klauvē” akcija- ceļojums „Raiņa Sēlija un Latgale”).</p>		